

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a JUDr. Jakuba Camrdy ve věci žalobce: **I. M.**, zastoupen Mgr. Petrem Kazderou, advokátem se sídlem Jiráskovo náměstí 159/10, Ostrava, proti žalovanému: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Heřmanice**, se sídlem Orlovská 670/35, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 2. 2018, č. j. 22 A 138/2016 – 63,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 2. 2018, č. j. 22 A 138/2016 – 63, **se** ve výroku II. a III. **ruší**, ve zbytku **se** kasační stížnost **zamítá**.
- II.** Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Kazderovi, advokátovi se sídlem Jiráskovo náměstí 159/10, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Kasační stížností žalovaný napadl shora uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byla výrokiem I. zrušena obě žalobou napadená rozhodnutí správního orgánu. Prvostupňovým rozhodnutím žalované ze dne 2. 9. 2016, č. j. VS – 14705 – 168/ČJ – 2016 – 803532, byl žalobci za porušení kázně a pořádku požitím návykové látky dle § 28 odst. 1, 3 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), uložen kázeňský trest dle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, a to celodenní umístění do uzavřeného oddělení na tři dny nepodmíněně. Ke stížnosti žalobce bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno druhostupňovým rozhodnutím žalované ze dne 8. 9. 2016, č. j. VS – 14705 – 168/ČJ – 2016.

[2] Krajský soud v dané věci zjistil ze správního spisu následující podstatné skutečnosti. Dne 18. 7. 2016 v 15:45 hodin bylo u žalobce na základě podezření ze zneužití omamných a návykových látek provedeno testování jeho tělních tekutin (moči). Jelikož byla orientační detekční soupravou vykázána pozitivita na užití pervitinu, byl odebraný vzorek postoupen k toxikologickému vyšetření do laboratoře Ústavu soudního lékařství FNŠP v Ostravě-Porubě, kde byla prokázána pozitivita na metamfetamin a amfetamin. Žalobci přitom nebyly zjištěné látky ordinovány lékařem zdravotnického střediska Věznice Heřmanice. Žalobce popřel, že by omamné látky vědomě požil. Upozornil však na své spory s odsouzeným J. H. Uvedl, že mu zakázal nosit na ložnici drogy, jelikož J. H. jeho pokyn nerespektoval, vyzval jej, aby si zařídil přemístění na jinou ložnici. Den předtím, než byla u žalobce zjištěna intoxikace, se s ním J. H. snažil udobřit a nabídl mu kávu. Žalobce tuto nabídku vnímal jako přátelské gesto, pak ale dospěl k závěru, že káva byla jen záminkou pro podstrčení drogy. Rovněž poukázal na to, že na drogu neměl peníze; naopak J. H. krátce před posuzovanou událostí prodal své boty Nike, čímž si na ni peníze opatřil. K věci byli vyslechnuti svědci, T. W. K., P. P., I. Z. a J. H. Přitom T. W. K. potvrdil, že viděl, jak J. H. nabídl žalobci kávu, kterou žalobce vypil; P. P. doplnil, že viděl, jak J. H. do kávy z papírku něco sype, pravděpodobně cukr; I. Z. nic neviděl a nevěděl; J. H. popřel, že by žalobci kávu uvařil.

[3] Dne 2. 9. 2016 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí žalované, jímž bylo rozhodnuto o tom, že žalobce porušil kázeň a pořádek požitím návykové látky, a byl mu uložen kázeňský trest. V rozhodnutí bylo uvedeno, že vina žalobce byla bez pochyb prokázána, jelikož v jeho moči byla zjištěna přítomnost metamfetaminu a amfetaminu. Výpovědi svědků K. a P. byly hodnoceny jako nedůvěryhodné, neboť se jedná o mnohokráté soudně trestané osoby a na jejich svědectví proto nelze brát zřetel. Skutková verze žalobce o jeho intoxikaci kávou připravenou mu svědkem H. byla shledána účelovou. Bylo přihlédnuto k tomu, že žalobce byl odsouzen za trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů, a rovněž tak během minulého výkonu trestu odnětí svobody užil omamnou a psychotropní látku pervitin; tudíž měl dlouhodobé závažné problémy s užíváním drog. Dále bylo zohledněno, že žalobce je osobou s výraznou tendencí k využívání druhých lidí ve svůj prospěch. Žalobcovu tvrzení o prodeji H. bot a získání tak peněz na pervitin bylo považováno za bezpředmětné.

[4] Proti prvostupňovému rozhodnutí žalované podal žalobce stížnost, která byla dne 8. 9. 2016 žalovaným zamítnuta, jelikož navržené důkazní prostředky ze strany žalobce nemohly jeho vinu zpochybnit. Výpovědi svědků K., P. a H. byly shledány ve vzájemném rozporu, když na jedné straně svědci K. a P. uváděli, že svědek H. předal žalobci hrnek kávy, do kterého nasypal z papírku nějakou látku, ale na druhé straně svědek H. toto jednání popírá. Na těchto důkazech pak ale „nelze stavět nevinu žalobce“. Byla-li totiž u žalobce zjištěna pozitivita a přítomnost metamfetaminu a amfetaminu v moči, nemůže žádný důkazní prostředek potvrdit domněnku, že by svědek J. H. přimíchal žalobci do kávy pervitin, neboť nebyl proveden rozbor zbytku kávy. Navíc je žalobce dlouholetým uživatelem pervitinu, proto měl jeho typickou chuť v kávě rozeznat.

[5] Žalobce proti druhostupňovému rozhodnutí podal ke krajskému soudu dne 16. 9. 2016 žalobu, v níž namítal nesprávné hodnocení svědeckých výpovědí. Poukázal na to, že tři svědci jeho výpověď potvrdili a pouze jeden svědek, J. H., vypovídal odlišně, když popřel jak přípravu kávy, tak nasypání pervitinu do ní. Dále nebylo přihlédnuto ke skutečnosti, že pervitin je drahý; tudíž pro žalobce finančně nedostupný. Žalobce si jej nemohl koupit, jelikož žádné příjmy nemá; naopak H. si prodejem svých bot v rozhodný den peníze na drogu obstaral. Žalobce nesouhlasil ani s tím, že nebylo přihlédnuto k jeho předchozímu sporu se svědkem H. Dále druhostupňovému rozhodnutí vytkl, že nebyl prokázán způsob, jakým se droga do jeho těla dostala. Taktéž závěr o tom, že musel chuť drogy v kávě poznat, neboť je bývalý narkoman,

pokračování

označil za nepodložený. Uzavřel, že ve správním řízení došlo k porušení presumpce nevinny a zásady *in dubio pro reo*.

[6] Krajský soud výrokem I. napadeného rozsudku zrušil obě žalobou napadená rozhodnutí pro porušení zásady presumpce nevinny a pravidla *in dubio pro reo* ve věci. Krajský soud s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2011, sp. zn. I. ÚS 864/11, konstatoval, že ani jedno z žalobou napadených rozhodnutí nebylo vydáno v souladu se zásadou presumpce nevinny a *in dubio pro reo*. Naopak obě tato rozhodnutí byla založena na přesně opačné zásadě, a to, že právě žalobce je tím, kdo má prokázat svou nevinu. Krajský soud konkrétně upozornil na závěr o vině žalobce uvedený ve druhostupňovém rozhodnutí, v němž bylo konstatováno, že „žádný z těchto důkazních prostředků neměl pro podporu argumentace odsouzeného M. takový význam, aby mohl být vysloven soud o jeho nevině, resp. aby byla jeho vina zpochybněná“, a že „uvedené důkazy jsou tak v určitém rozporu a nelze na nich stavět nevinu odsouzeného M.“. Krajský soud zdůraznil, že provedenými důkazy ve věci bylo bez pochyb zjištěno pouze to, že v moči žalobce byla nalezena látka metamfetamin a amfetamin. Ostatní důkazy – výpovědi svědků – jsou ve vzájemném rozporu; avšak jejich důkazní rozpor byl nesprávně vyhodnocen tak, že jím nelze prokázat žalobcovu nevinu. Přitom ze zásady presumpce nevinny je tomu právě naopak, neboť vina žalobce musí být prokázána. Krajský soud vytkl oběma žalobou napadeným rozhodnutím, že se nezabývaly tím, jakým způsobem se drogy do těla žalobce dostaly. Krajský soud zdůraznil, že z pouhé přítomnosti návykových látek v moči žalobce nelze dojít k závěru o porušení zákonem stanovené povinnosti nekonzumovat návykové látky. Uzavřel tak, že obě žalobou napadená rozhodnutí trpí vadou podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav nemá oporu v provedeném dokazování (konkrétně zjistitelnost pervitinu v kávě) a vyžaduje zásadní doplnění dokazování, proto rozhodnutí podle § 76 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dále v napadeném rozsudku ve výroku pod bodem II. krajský soud stanovil žalovanému povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení České republiky částku, jejíž výše bude určena v samostatném usnesení. A výrokem pod bodem III. napadeného rozsudku krajský soud uložil žalovanému zaplatit České republice soudní poplatek za zahájení řízení ve výši 3000 Kč a za přiznání odkladného účinku žaloby ve výši 1000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

II.

Obsah kasační stížnosti

[7] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu. Odmítl, že by zrušenými rozhodnutími došlo k porušení zásad presumpce nevinny a *in dubio pro reo*. Byl přesvědčen, že vina žalobce byla veškerými dostupnými prostředky prokázána. Přítomnost návykových látek v krvi žalobce dne 18. 7. 2016 byla jednoznačně prokázána cíleným testováním jeho tělních tekutin orientační detekční soupravou i laboratorním vyšetřením. Navíc bylo ve správním řízení přihlédnuto k drogové minulosti žalobce. Konkrétně odkázal na rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 3. 4. 2012, č. j. 16 T 73/2011 – 169, v němž žalobce zcela shodným způsobem popíral úmyslné požití pervitinu. Tehdejší žalobcovu tvrzení o jeho neúmyslném požití pervitinu v kávě bylo vyvráceno znaleckým posudkem PharmDr. Viktora Voříška. Znalec totiž v posudku uvedl, že žalobce by jako pravidelný konzument kávy a jako osoba v minulosti užívající pervitin musel v běžné kávě pervitin vzhledem k jeho silné chuti poznat. Stěžovatel zdůraznil shodné znaky obrany žalobce i v nyní posuzované věci.

[8] Stěžovatel upozornil na specifickou vězeňského prostředí, které je tvořeno složitou formální i neformální strukturou vztahů mezi odsouzenými a platí zde jiná pravidla. Zdůraznil, že žalobce vzhledem ke svému intelektu je pro ostatní odsouzené přirozenou autoritou a v pozadí tak ovlivňuje skupinové dění v oddíle. Je proto zcela přirozené, že se svědecké výpovědi budou lišit, jelikož každý ze svědků preferuje vlastní zájmy, a to ve vztahu k roli, kterou zaujímá

v hierarchii vězeňské subkultury. Pochybnosti spočívající v tom, že jeden svědek viděl, jak svědek H. předává žalobci hrnek kávy; druhý svědek viděl, jak svědek H. do této kávy přisypává zřejmě cukr; třetí svědek neviděl nic a svědek H. vše popřel – nemohou splňovat parametry rozumných pochybností. Upozornil na to, že žalobce je velice zkušený odsouzený a je extrémně opatrný, tudíž by si dal pozor, aby mu do kávy nikdo nic nenasypal. Navíc svědek P. informaci o tom, že svědek H. sypal žalobci do kávy zřejmě cukr, nesdělil neprodleně poté, co ji získal.

[9] Stěžovatel poukázal na to, že žalobce musel na sobě účinky drogy pozorovat, tudíž sám měl tuto skutečnost nahlásit, což se nestalo. Nepotvrdilo se ani žalobcovo tvrzení o získání peněz svědkem H., což vyplývá ze zprávy o provedení šetření ve věci ztráty sportovní obuvi ze dne 16. 9. 2016. Vysvětlil, že finanční situaci žalobce nelze spolehlivě zjistit, jelikož může disponovat i latentními zdroji příjmů, když je zdařilým tatérem a malířem.

[10] Stěžovatel nesouhlasil s výtkami krajského soudu, že se měl zabývat tím, jak se droga do těla žalobce dostala. Uvedl, že není v jeho silách prokázat ani orální požití drogy ani nelze identifikovat, zda případný vpich po injekční stříkačce je právě tím vpichem, jímž byla do těla vpravena droga. Upozornil, že v průběhu roku 2017 bylo pozitivně testováno na drogy cca 69 odsouzených ve Věznici Heřmanice. Přitom téměř každý z pozitivně testovaných tvrdil, že drogu vědomě nepožil.

[11] Stěžovatel namítal nesprávné uložení povinnosti krajským soudem ve výroku II. napadeného rozsudku, neboť jím byl zavázán k úhradě odměny za zastupování a k náhradě hotových výdajů vůči ustanovenému zástupci žalobce. Odměna za zastupování a hotové výdaje ustanoveného zástupce žalobce byly následně vyčísleny v samostatném usnesení krajského soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 22 A 138/2016 – 71 částkou ve výši 20 570 Kč; stěžovateli však úhradou této částky vznikla škoda.

[12] Rovněž brojil proti nesprávnému uložení povinnosti ve výroku III. napadeného rozsudku krajského soudu uhradit soudní poplatky za řízení.

[13] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel poukázal na usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 T 10/2018 – 305, v němž bylo rozhodnuto o vině žalobce za to, že si ve dnech 18. 7. 2016 a 14. 6. 2017 ve věznici opatřil a následně užil nezjištěné množství drogy.

III.

Vyjádření žalobce

[14] Žalobce se ke kasační stížnosti stěžovatele vyjádřil tak, že se zcela ztotožňuje s právním posouzením věci krajským soudem. Nesouhlasil s odkazem stěžovatele na znalecký posudek vypracovaný v jiném řízení. Zdůraznil, že z argumentace stěžovatele v kasační stížnosti opět vyplývá zásadní nepochopení podstaty zásady presumpce neviny.

IV.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo

pokračování

(§ 102 s. ř. s.), a jím pověřený zaměstnanec má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je částečně důvodná.

[17] Podstatou sporu je, zdali ve správním řízení provedené hodnocení důkazů je či není v rozporu se zásadou presumpce nevinny a z ní vyplývajícího pravidla *in dubio pro reo*.

[18] Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že jakékoli stíhání ať trestní či kázeňské představuje závažný zásah do základních práv a svobod jednotlivce; proto musí být dostatečně silně ospravedlněno. Vždy tak musí být jednoznačně zjištěno a prokázáno, že skutek, pro který je stíhání vedeno, se objektivně stal, a že stíhaná osoba je skutečně tou, která dané jednání spáchala, příp. se na jeho páchaní podílela. Tyto skutečnosti se zjišťují a osvědčují důkazními prostředky, jimiž má být prokázáno mimo jakoukoli rozumnou pochybnost, že stíhaná osoba je vinna [srov. nálezy sp. zn. IV. ÚS 335/05 ze dne 6. 6. 2006 (N 116/41 SbNU 453), nálezy sp. zn. I. ÚS 3741/11 ze dne 28. 6. 2012 (N 127/65 SbNU 645), nálezy sp. zn. I. ÚS 1095/15 ze dne 30. 7. 2015 či nálezy sp. zn. I. ÚS 368/15 ze dne 15. 2. 2016; všechna rozhodnutí Ústavního soudu citovaná v tomto nálezu jsou dostupná též na <http://nalus.usoud.cz>].

[19] Princip presumpce nevinny je obsažen v článku 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a vyžaduje, aby to byl stát, kdo nese konkrétní důkazní břemeno ohledně spáchání trestného činu konkrétní osobou. Ústavní soud v nálezu ze dne 22. 6. 2016, č. j. I. ÚS 520/16 – 1, k uplatnění této základní zásady uvedl následující „*existují-li jakékoliv rozumné pochybnosti, nelze je vyložit v neprospěch obviněného, ale naopak je nutno je vyložit v jeho prospěch. Jinak řečeno, jsou-li možné dva či více výkladů provedených důkazů, nelze učinit zjištění, které nejvíce zatěžuje obviněného, a to právě s ohledem na presumpci nevinny [srov. nálezy sp. zn. IV. ÚS 137/05 ze dne 22. 3. 2006 (N 66/40 SbNU 655)]. Z principu presumpce nevinny plyne pravidlo in dubio pro reo, dle kterého platí, že není-li v důkazním řízení dosaženo praktické jistoty o existenci relevantních skutkových okolností, tj. jsou-li přítomny důvodné pochybnosti ve vztahu ke skutku či osobě pachatele, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, je nutno rozhodnout ve prospěch obviněného [např. nálezy sp. zn. I. ÚS 429/03 ze dne 4. 12. 2003 (N 141/31 SbNU 257), nálezy sp. zn. I. ÚS 910/07 ze dne 23. 9. 2008 (N 156/50 SbNU 389), nálezy sp. zn. I. ÚS 3094/08 ze dne 29. 4. 2009 (N 103/53 SbNU 293)]. Ani vysoký stupeň podezření sám o sobě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok [srov. nálezy sp. zn. III. ÚS 398/97 ze dne 4. 6. 1998 (N 64/11 SbNU 125)].“*

[20] V nyní posuzovaném případě byl žalobce shledán vinným z porušení kázně a pořádku pozitivním návykové látky dle § 28 odst. 1, 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, za což mu byl uložen kázeňský trest ve formě celodenního umístění na uzavřeném oddělení po dobu tří dnů nepodmíněně. V řízení bylo nesporným, že žalobci dne 18. 7. 2016 vyšly pozitivní testy na přítomnost pervitinu v těle. Žalobce svou obranu postavil na tvrzení, že vědomě návykovou látku nepožil; hájil se tím, že mu tato musela být podána v kávě připravené svědkem J. H., s nímž měl předtím spory. Primární podmínkou shledání žalobcovy viny tedy bylo zjištění nepravdivosti jeho tvrzení, že mu droga musela být proti jeho vůli podstrčena v kávě připravené svědkem J. H. Klíčovými důkazy v dané věci se tak staly svědecké výpovědi dalších pěti odsouzených, s nimiž žalobce sdílel společnou ložnici. V řízení tak nastal stav tzv. „tvrzení proti tvrzení“, jelikož žalobcovy tvrzení dva svědci potvrdili; jeden svědek o ničem nevěděl; a jeden svědek, J. H., tvrzení žalobce zcela popřel. Za této situace byl správní orgán povinen pečlivě posoudit věrohodnost proti sobě stojících výpovědí a zároveň ve svých rozhodnutích přesvědčivě vysvětlit, jak jednotlivé výpovědi hodnotil a jaké závěry z nich vyvodil.

[21] Správní orgán sice správně dospěl k závěru o důkazním rozporu svědeckých výpovědí ve věci, ale pochybil při následném hodnocení věrohodnosti jednotlivých proti sobě stojících svědeckých výpovědí. Rozhodně totiž nelze považovat výpovědi svědků K. a P. za nedůvěryhodné toliko s poukazem na předchozí odsouzení těchto svědků. Právě svědecké výpovědi svědků K. a P., kteří jediní obranu žalobce potvrzovali, měl správní orgán hodnotit obzvláště pečlivě a důkladně. Pokud by byly tyto výpovědi shledány nevěrohodnými, pak by žalobcovu obranu žádné další přímé důkazy nepotvrzovaly. Taktéž není přijatelné vypořádat se s tvrzením žalobce o získání peněz na drogu svědkem H. strohým poukazem na číslo listu ve správním spise a bez dalšího pouhým konstatováním o jeho bezpředmětnosti. Nejvyšší správní soud uzavírá, že v dané věci je správním orgánem provedené posouzení věrohodnosti důkazů zcela nepřesvědčivé a nedostatečné.

[22] Ke kasačním námitkám stěžovatele, v nichž opět pouze stručně a bez bližšího vysvětlení poukázal na rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 3. 4. 2012, č. j. 16 T 73/2011 – 169, nově zmínil usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 T 10/2018 – 305 a zprávu o provedení šetření ve věci ztráty sportovní obuvi ze dne 16. 9. 2016; dále k jeho poprvé uplatněnému odkazu na vypracovaný znalecký posudek PharmDr. Viktora Voříška ve věci vedené před Okresním soudem v Trutnově pod sp. zn. 16 T 73/2011; taktéž k novým tvrzením stěžovatele o specifičnosti vězeňského prostředí a nemožnosti získat tak pravdivé svědectví; k jeho rozboru osobnostních kvalit žalobce s rysem manipulace s ostatními svědky; jeho vysokou obezřetností a nezjistitelnou finanční situací, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že přezkoumává zákonnost žalobou napadených rozhodnutí, resp. skutkové a právní úvahy, na jejichž základě byla dotčená rozhodnutí vydána, a to pouze prostřednictvím v nich uvedených odůvodnění. Nejvyšší správní soud tak nemůže posuzovat zákonnost žalobou napadených rozhodnutí prostřednictvím obsahu správního spisu a fakticky tak nahrazovat rozhodnutí správního orgánu. Nedostatky odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí pak nemohou být dodatečně zhojeny případným podrobnějším rozбором skutkových či právních otázek učiněným až v kasační stížnosti, natož uvedením nových podstatných skutečností až v kasační stížnosti brojící proti zrušujícímu rozhodnutí soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 - 58). Tudíž Nejvyšší správní soud k výše uvedeným námitkám stěžovatele, jež byly buď podrobněji, anebo zcela nově rozvedeny až v kasační stížnosti nad rámec rozhodovacích důvodů uvedených v žalobou napadených rozhodnutích, není oprávněn v projednávané věci přihlížet.

[23] Stěžovatel nesouhlasil v kasační stížnosti s tím, že se měl ve správním řízení zabývat otázkou, jakým způsobem byla droga vpravena do žalobcova těla. Jednak upozornil, že již není k dispozici žalobcem nedopitá káva, aby ji bylo možno poslat k chemickému rozboru. Dále měl za to, že i kdyby byl na těle žalobce zjištěn vpich po injekční stříkačce, nebylo by možno jej s určitostí označit za vpich, jímž byla do těla žalobce vpravena droga. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že žalobce tvrdil, že byl proti své vůli intoxikován drogou obsaženou v kávě. O žádném vpichu injekční stříkačkou nic netvrdil. V dané věci se správní orgán dozvěděl o jeho údajné intoxikaci drogou v kávě v době, kdy již neměl k dispozici její vzorek na zkoumání. Pak ale měl správní orgán neprodleně přistoupit k ohledání žalobce, jelikož v případě nalezení vpichu na jeho těle, mohlo mít takovéto zjištění vliv na věrohodnost žalobcova tvrzení o tom, jakým způsobem se droga do jeho těla dostala. Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu v tom, že v současné době výše uvedené dokazování s ohledem na značnou časovou prodlevu provést nelze. Krajský soud danou výtku zajisté mínil jako doporučení do budoucna, aby tak předešel tímž pochybením správního orgánu ve skutkově obdobných věcech.

[24] Nejvyšší správní soud závěrem shrnuje, že správní orgán sice správně konstatoval existenci důkazního rozporu s ohledem na odlišné svědecké výpovědi ve věci, nicméně poté, co konstatoval jejich *rovnocennost*, bez dalšího dovedl nemožnost jimi prokázat žalobcovu

pokračování

nevinu. Tímto způsobem správní orgán svá rozhodnutí postavil na nesprávném právním názoru, že je to žalobce, kdo je povinen prokázat svou nevinu. Krajský soud v napadeném rozsudku přesně poukázal a citoval konkrétní pasáže z druhostupňového rozhodnutí, jež jednoznačně svědčí o nepochopení obsahu zásady presumpce nevinu (srov. bod [6] rozsudku) ze strany správního orgánu. Nejvyšší správní soud tedy jako zcela nedůvodnou posoudil námitku stěžovatele, kterou brojil proti nesprávnému posouzení zásady presumpce nevinu a z ní vyplývajícího pravidla *in dubio pro reo* krajským soudem v napadeném rozsudku.

[25] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud poznamenává, že ani v nejmenším nepochybuje o náročné a záslužné práci zaměstnanců správního orgánu; nicméně není možné přistoupit na rezignaci dodržování základních zásad v řízení, jako jsou právě zásada presumpce nevinu a pravidlo *in dubio pro reo*, a bagatelizovat důkazy provedené v tomto řízení jen proto, že v něm vystupují v postavení účastníka a svědků osoby odsouzené.

[26] Stěžovatel v rámci kasační stížnosti podané proti rozsudku krajského soudu nesouhlasil s povinností uhradit ustanovenému zástupci žalobce odměnu a náhradu hotových výdajů, která byla následně vyčíslena samostatným usnesením krajského soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 22 A 138/2016 – 71. Nejvyšší správní soud shledal tuto námitku důvodnou, jelikož krajský soud nepostupoval v souladu s § 60 odst. 4 s. ř. s., kde je uvedeno, že „*stát má proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků.*“. Stěžovatel (žalovaný) však je ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích od soudního poplatku osvobozen, tudíž mu nelze tuto povinnost uložit. Krajský soud proto pochybil, když stěžovateli (žalovanému) uložil ve výroku II. napadeného rozsudku povinnost zaplatit České republice náhradu nákladů tohoto řízení. Nejvyšší správní soud tedy výrok II. rozsudku krajského soudu zrušil. Zároveň Nejvyšší správní soud upozorňuje krajský soud, že bude třeba tuto skutečnost zohlednit v souvislosti s výrokem II. usnesení krajského soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 22 A 138/2016 – 71, jímž byl stěžovatel (žalovaný) nesprávně krajským soudem zavázán k úhradě konkrétně vyčíslené odměny a náhrady hotových výdajů ustanoveného zástupce.

[27] Nejvyšší správní soud rovněž shledal důvodnou kasační námitku stěžovatele, v níž brojil proti povinnosti uložené mu ve výroku III. rozsudku krajského soudu, kde byl zavázán k úhradě soudního poplatku za žalobce osvobozeného od povinnosti hradit soudní poplatky. Podle § 2 odst. 3 věta první zákona o soudních poplatcích „*je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen.*“. V dané věci byl žalobce v řízení před krajským soudem plně procesně úspěšný a zároveň byl od soudního poplatku osvobozen, tedy žalobcem neuhrazený soudní poplatek by měl uhradit zásadně stěžovatel (žalovaný). Stěžovatel (žalovaný) však je ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích od soudního poplatku rovněž osvobozen, tudíž mu nelze ani tuto povinnost uložit. Krajský soud tedy nesprávně stěžovateli (žalovanému) uložil ve výroku III. napadeného rozsudku povinnost zaplatit České republice soudní poplatek za zahájení řízení a za návrh na přiznání odkladného účinku, proto Nejvyšší správní soud i tento výrok zrušil.

V.

Závěr a náklady řízení

[28] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou kasační stížnost směřující do výroku I. napadeného rozsudku krajského soudu, jímž byla zrušena obě žalobou napadená rozhodnutí. Naopak důvodnou shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost směřující do výroků II. a III. napadeného rozsudku krajského soudu, jimiž byla stěžovateli (žalovanému)

stanovena povinnost k náhradě odměny a hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobce a taktéž k náhradě soudních poplatků za žalobce, a proto tyto výroky zrušil.

[29] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve věci částečný úspěch, náleželo by mu tedy právo na náhradu poměrné části nákladů řízení. Ze spisu Nejvyššího správního soudu však nevyplývá, že by žalobci v řízení o kasační stížnosti jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly; i vzhledem k osvobození žalobce od placení soudních poplatků a ustanovení zástupce krajským soudem tak žalobci žádnou náhradu nákladů řízení, tedy ani v poměrné části, před Nejvyšším správním soudem nelze přiznat.

[30] Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, který mu byl ustanoven krajským soudem již v řízení o žalobě; toto zastoupení pokračovalo i v následném řízení o kasační stížnosti. Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu ve výši 3100 Kč za dva úkony právní služby (tj. $2 \times 3100 \text{ Kč} = 6200 \text{ Kč}$) spočívající v podání vyjádření k návrhu na odkladný účinek kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za dva úkony, tj. ve výši $2 \times 300 \text{ Kč} = 600 \text{ Kč}$ podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, dále částku odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21% ve výši 1428 Kč; celkem tedy částku 8228 Kč. Nejvyšší správní soud nepřiznal právnímu zástupci žalobce náklady řízení za další dva jím požadované úkony ve věci, a to za dvě právní porady se žalobcem, kdy každá měla přesáhnout jednu hodinu, jelikož jejich uskutečnění právní zástupce zdejšímu soudu nikterak neosvědčil.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu